

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*

NASTEREA MAICII DOMNULUI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXII Nr. 9 (266) septembrie 2016

Ne rugăm pentru beatificarea Episcopilor noștri Martiri

Din anul 2010, de când Eminența Sa Cardinalul Lucian, atunci Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a dispus „ca în toate bisericile, capelele sau alte locuri de cult, la sfârșitul Sfintei Liturghii sau al altei celebrări liturgice, să fie înălțată Bunului Dumnezeu Rugăciunea pentru beatificarea servilor lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie și Tit Liviu Chinezu”, ne rugăm împreună cu preoții noștri.

Prin bogăția ei, „Rugăciunea” din Biserică oferă credincioșilor și calea unei alegeri: o devoțiune particulară, Sfinte Liturghii, Nopti de veghere, Sfinte Rozare, Pelerinajul Bisericii, an de an, în luna mai, la „Cimitirul Săracilor” din Sighet, Pelerinajul anual al tinerilor la Sighet pentru a cinsti pe martirii și mărturisitorii morți în temnițele comuniste - anul acesta a fost a 16-edție. Este organizat de Părinții din Congregația „Don Orione” din Oradea, pelerinaj greu, cu drum lung, făcut pe jos, pe orice timp, 165 de km.

Biserica nu-și uită Martirii...

Cum să se uite durerea acestor Sfinți Episcopi, care-și vedeau supusă Biserica unei nemeritate nedreptăți? Chiar Biserica ce a avut un rol esențial în spiritualitatea, cultura și civilizația neamului. Dar timpul este neiertător, cu timpul trebuie să luptăm ca să nu se ajungă să se treacă prea ușor peste suferințe trăite, să nu fie uitat, să se cunoască OMUL, tăria caracterului și jertfa lui - o viață, un destin supus capriciilor unui moment dintr-o istorie nedreaptă să nu fie cuprinse în câteva cuvinte, într-o pagină de istorie uitată. Să se știe cine a fost MARTIRUL. Gândurile Sfinților noștri le intuim, unele le cunoaștem din „Memoriile” Cardinalului Iuliu Hossu - un adevărat miracol că au putut fi scrise în condițiile de detenție de la Căldărușani, un adevărat miracol că au putut ajunge la noi. Vocea Preasfinției Sale este și vocea celorlalți Episcopi morți la Sighet sau în alte închisori. Să încercăm să aflăm cât mai multe date din viața Episcopilor Martiri, numai cunoscându-i, îi vom simți aproape de sufletul nostru; un gând bun, un bine dorit, toate frânte ca și viețile lor, ne vor chema să le împlinim noi, chiar noi cei mici, noi, continuatorii.

Ca să înțelegem toate acestea, într-un anumit fel condiția de a fi greco-catolici, apostoli ai unor sfinți, va trebui să-i vorbim lui Dumnezeu prin rugăciunea personală, în care vom include chemarea ce ne-o adresează Sfinții noștri și vom cere ajutorul Bunului Dumnezeu și al Sfintei Fecioare pentru îndeplinirea datoriei. Pentru că Papa Ioan Paul al II-lea ne-a îndemnat să ne rugăm lor chiar înainte de canonizare, cu încredere ne vom ruga și pentru nevoile particulare: „În mod umil, te rugăm, Doamne, să-i glorifici pe Episcopii noștri, dăruindu-ne prin mijlocirea lor, darurile ce cu atâta încredere îți cerem!”

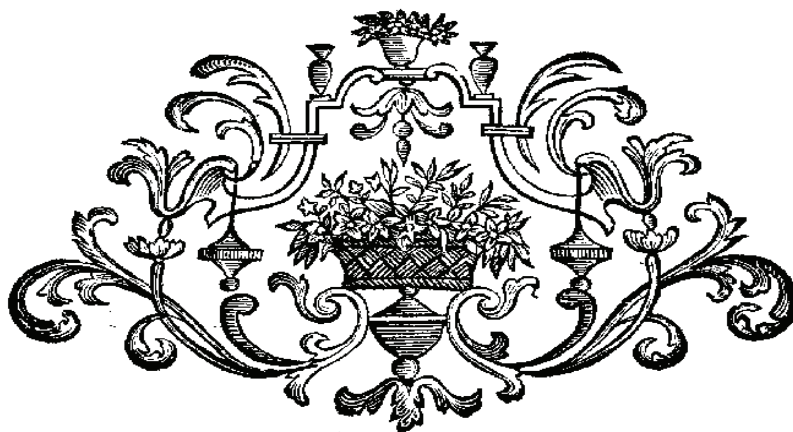
CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

Sfântul Bonaventura ne spune că atunci când ne îndepărtăm de rugăciune, sufletul începe să slăbească încet-încet, să piardă pe nesimțite curajul pentru lucrurile cerești. Bunele dorințe și hotărârile sfinte se împrăstie, pier și înclinările rele se redeșteaptă. Orgoliul, mânia, invidia și toate celelalte înclinări rele, pe care le credeam înăbușite, reînvie și aduc dezordine în viață.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ
“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

S U M A R

Editorial.....	2	Vasile Cesereanu.....	12
Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie.....	4	Papa Ioan Paul al II-lea.....	18
Pagini bilingve.....	10	Început de școală.....	19
”Persecuție și rezistență		Rugăciune pentru Pace.....	20

Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie

V-am vorbit de atâtea surse de viață sufletească: Sfânta Liturghie, Sfânta Mărturisire, Credința tare și Dragostea față de El, amintirea de Patimile Sale Sfinte, dar nu v-am pomenit de Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie.

Ea nu e numai cea plină de har și de dar, ci e cea plină de viață și de putere. Ea este mijlocitoarea noastră pe lângă Dumnezeu.

Când privim spre Sfânta Fecioară, nu o privim numai ca pe o grațioasă Mamă a lui Dumnezeu, Mama Regelui Etern, ci o privim și ca pe cea care e Ministrul bunătăților lui Dumnezeu față de noi.

Când Pruncul Isus se simte asediat în tine de irozi cruzi și vor să-L răpună cu sabia lor, tu ce faci?

Mic și neputincios, tu spui: Sfântă Fecioară, ocrotește-L pe Pruncul Isus, că Tu pe pământ L-ai ferit de Irod, păzește-L și-acum în leagănul inimii mele, căci e și leagănul Tău.

Eu nu vreau să mă lepăd de El, însă știi că suntem atât de slabi. Tu îți aduci aminte de slăbiciunea celor ce s-au lepădat în noaptea acea, spre Ana și Caiafa, când Petru ți-a iesit în cale și ți-a spus: „Maică Sfântă, și eu m-am lepădat de El”. Și Tu ai plâns pentru slăbiciunea omenească și l-ai întărit pe bărbatul ce avea să fie stâncă pe care să se zidească Biserica”.

Christos a a zidit pe stâncă muntelui Petru. Cea care cunoscuse slăbiciunea știa câtă nevoie are lumea de ocrotirea Ei. Și astăzi își pleacă mâna Ei în lume, când aici, când dincolo, aducând ruga și cererile Ei în sufletul nevinovat al Bernadetei și al celor trei copilași din Fatima: „Faceti mari ispășiri pentru păcate și ajutați-mă cu viața voastră nevinovată”.

Pentru cine? Pentru noi păcătoșii, pentru noi oamenii. Ea este pāvaza între noi și Dumnezeu, între rău și bine, între mine cea slabă și între mine și cea udată de sângele lui Isus, între omul vechi din mine și omul nou.

Eu nu pot să uit când eram copil mic și mama mă știa asediat de rău, zicea: „Când îți vine o ispită, când un prieten te îndeamnă la rău, știi ce să spui: O, Marie, fi scutul meu, acum și-n ceasul morții mele!”

Nu știam ce e scut, dar ziceam în intenția mamei ca Sfânta Fecioară să fie pavăză și scut. Și această rugăciune, îmi amintesc când revăd copilăria și tinerețea - cum m-a ocrotit de atâtea și atâtea rele.

Ea se pune între Dumnezeu și noi, între noi și dreptatea lui Dumnezeu, între noi și irozii pământului, ca să apere pe Christos din sufletul nostru.

Episcop Ioan SUCIU

Arta cuvântului rostit sau scris (II)

- Despre limba noastră în Biserică -

„In principio erat Verbum” - La început a fost Cuvântul”.

Evangelia lui Ioan, I,1.

Încheiam partea întâi a acestui material cu un citat din articolul **„Despre numele lui Dumnezeu în limba română”** al lui Alexandru Niculescu, articol publicat în „România literară”, nr.30-31 a.c. Reamintim citatul: **„Toți termenii românești denumind Divinitatea supremă creștină sunt de origine latină: Dzeu (Deus), Domn(Dominus), Dumnezeu (Domine-Deus) și Zo. De aceea, noi românii creștini, putem spune Doamne! Dumnezeule! Doamne Dumnezeule! [...] în interiorul unei latinități moștenite, dezvoltate și consolidate de-a lungul a două milenii. Istoria creștinismului românesc, dincolo de orgolii și aprehensiuni locale, de la această fundamentală denumire începe”.**

Putem îndrăzni să mergem mai departe, documentele atestând formarea poporului român în același timp cu devenirea lui creștină.

În urma celor două războaie dintre Imperiul Roman și Dacia (101-102 și 105-106), Dacia cucerită devine provincie romană intens colonizată cu coloniști aduși din partea occidentală a Europei, dar și din alte părți ale Imperiului. Limba latină, care era bine cunoscută în Dacia înainte de căderea ei, devine limbă de comunicare și limbă oficială până în secolul al VII-lea.

Prin contopirea dacilor cu romanii s-a format poporul român, s-a format creștin datorită coloniștilor, foarte mulți dintre ei fiind creștini.

Procesul de formare a poporului român s-a făcut concomitent cu formarea limbii și cu devenirea noastră creștină. Actul de etnogeneză sau de romanizare în Dacia s-a realizat prin mai mulți factori, dintre care și prin propagarea pe scară largă a creștinismului în limba latină. **Credința în Dumnezeu, Dumnezeu, biserică și cruce, creștin, Paresimi, cuminecare, priveghi, ajun, a boteza, înger, câșlegi, închinare, martir, păcat, mormânt, cimitir, părinte, rugăciune, preot, sfânt, zău, jurământ, lumânare, adormit, acoperământ, a învia, înălțare, laudă, duminică, sărbătoare, Florii, Crăciun, Paști, Rusalii, Spiritul Sfânt, etc.,** cuvintele de bază în domeniul religiei, sunt cuvinte de origine latină.

Lingvistul și filologul Alexandru Rosetti (1895-1990) definește limba noastră astfel: **„Limba română este limba latină vorbită în mod neîntrerupt în partea Orientală a Imperiului Roman”**, mai simplu, este limba latină vorbită de două mii de ani, neîntrerupt, pe teritoriul țării noastre.

„Elementele constitutive ale limbii române: **sistemul fonetic, structura gramaticală** și cea mai mare

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

parte a **fondului lexical principal** și a **vocabularului activ** sunt de origine latină”. Cuvintele latine sunt din toate domeniile materiale și spirituale ale vieții.

Facem parte din grupul limbilor romanice: portugheza, spaniola, catalane, franceza, provensala, italiana, sarda și retoromana. Limba autohtonilor, a dacilor, nu a lăsat decât un număr foarte mic de cuvinte, aproximativ 90, a căror etimologie se stabilește greu. Nu se cunoaște structura gramaticală, și, chiar dacă s-ar descoperi vreun text, nu ar putea fi interpretat din această cauză. Există astăzi persoane preocupate de limba dispărută, totul este însă la nivelul ipotezelor. În contact cu diferite popoare, au intrat în limba noastră cuvinte și de alte origini, sunt influențele. Astfel, avem cuvinte grecești, maghiare, germane, puțin numeroase, astăzi, cuvinte engleze, dar cele mai multe sunt cuvintele de origine franceză.

O situație diferită o reprezintă influența limbii slave. La primul contact cu slavii, secolul al VII-lea, cuvintele intrate în limbă marchează o etapă nu lipsită de suferințe: stăpân, lacom, prăpăd, primejdie, prost, tâmpit, beznă, a jefui, a se tânguî, dar și a iubi și drag.

La un al doilea contact, au intrat în limba română cuvinte slavone prin Biserică. Pentru a înțelege acest proces, este nevoie să apelăm la câteva date din istoria Bisericii.

Creștinismul nostru fiind la origine latin, **„Am fost păstoriți de episcopi latini catolici din sudul Dunării și, după întemeierea Vicariatului din Tesalonic,**

de acești vicari, prin episcopi latini catolici din sudul Dunării, aflați sub jurisdicția lor” (Pr. Alexandru Sechel, „Creștinismul latin-roman al strămoșilor noștri”, Ed. Napoca Star, 2005, p.82).

Nicolae Iorga în **„Istoria Bisericii Românmânești și a vieții religioase a Românilor”** afirmă acest adevăr: **„creștinii noștri din Dacia Traiană depindeau de episcopiile latine romane din dreapta Dunării”** (Op. cit., p.96).

Sf. Niceta de Remesiana (338-417), numit Episcopul dacilor, a desfășurat o activitate misionară și catehetică în spațiul daco-romanilor din sudul Dunării și în mijlocul daco-romanilor din Dacia Traiană (România de astăzi), care făcea parte din dieceza Iliricului, supusă canonic Vicariatului apostolic al Tesalonicului, acesta fiind supus direct Papei.

Constantin Giurescu precizează că Niceta de Remesiana era de naștere daco-roman, predica și scria în limba latină și **„Pe drept cuvânt el poate fi socotit apostolul nostru național”** (Op. cit. p. 98). O moștenire din acel timp, **„Paraclisul Maicii Domnului”**, rugăciune atât de dragă nouă, ar fi fost creat de un discipol al lui Niceta de Remesiana.

Împăratul Iustinian I (527-561) a avut ca principiu fundamental recunoașterea Papei de la Roma drept șef al tuturor Bisericilor. El este acela care înființează Arhiepiscopia **„Prima Iustiniana”**, subordonată direct Papei, sub jurisdicția căreia erau românii din nordul și sudul Dunării.

Episcopatele din secolele IV-
(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

VI au constituit o temă a cercetării lui Vasile Pârvan. Documentele istoricului dovedesc o extindere a acestora pe o arie vastă: Panonia și Dalmația, Moesia Superioară, Moesia Inferioară și Sciția Minor. **„Putem afirma cu toată certitudinea că până în secolele IX-X d. Chr. religia strămoșilor noștri români era credința catolică latină română”**, susține pr. Alexandru Sechel, întemeiat pe documentele lui Pârvan (Op.cit., p.126).

Suntem în fața unor adevăruri ce nu pot fi ignorate: originea latină a creștinismului nostru și, de aici, specificul vocabularului nostru religios .

Năvălirile barbare au influențat istoria Europei, slavii, în secolul al VI-lea, dar mai ales cu începutul secolului al VII-lea, au pătruns în Balcani. La venirea lor, poporul român era format, de asemenea și limba română.

Stabilindu-se în sudul Dunării, prezența lor a avut urmări dezastruoase: au distrus centrele înfloritoare și episcopatele. În anul 668, bulgarii au intrat pe pământurile Bulgariei de astăzi, s-au slavizat, prin botez, regele Boris și-a luat numele de Mihail, a cucerit mari întinderi și a impus localnicilor ritul slavo-bulgăresc. Și la noi a fost impus datorită presiunii sălbatice a slavilor, altfel românii nu s-ar fi desprins de o religie a cărei limbă o înțelegeau, fiind limba lor.

Simion (893-927), fiul țarului Boris **„a nimicit toate cărțile latinești la români, impunându-le cu forța limba slavonă. Ca să nu se poată împotrivi, bulgarii au lăsat pe români secole**

întregi fără episcopi proprii și supuși mitropoliților bulgari. În felul acesta românii au fost despărțiți de Roma, ai cărei fii erau și ca națiune și ca religie” (Op.cit.p.126).

Limba slavonă a fost impusă în Biserică, în Cancelariile domnești și în scrierea actelor oficiale.

Istoricul A. D. Xenopol cochide: **„Limba slavă și formele culturale legate de ea apăsau ca un munte asupra minții poporului român. Străină de firea și cugetarea lui, ea împiedica dezvoltarea lor, și această înăbușire a gândirii românești ținu timpul uriaș de aproape opt veacuri - 900-1561** (Op.cit., p.156). Datorită acestei istorii nefaste, românii s-au văzut ruși de Roma în urma Schismei din 1054.

Am evocat aceste pagini din istoria Bisericii pentru că fără ele ar fi foarte greu să cunoaștem adevărul despre cei mai bine de 2000 de ani de creștinism de la noi.

În articolul său, Alexandru Niculescu ne spune că **„religia este și un fapt de limbă”**.

Biserica este în lume **„un semn minunat al înțelepciunii dumnezeiești”**, importantă pentru echilibrul pe care îl aduce în societate, fiind și un factor esențial de cultură și civilizație.

După introducerea limbii române în Biserică, limba bisericească - limbajele solemne elevate și cele specializate pe domenii distincte - pe lângă literatura scrisă, a avut o deosebită importanță în dezvoltarea limbii noastre literare.

Și totuși, au trebuit să treacă veacuri până să o avem, deoarece
(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Biserica Ortodoxă s-a opus hotărât introducerii limbii române în Biserică, menținând limba slavonă nepermis de multe veacuri.

Patriarhul Dositei al Ierusalimului (1641-1707) îi impunea Episcopului Atanasie Anghel „...să te **nevoiești cu deadânsul să se cetească toate pre limba slavonească sau elinească, iară nu românească...**” Mitropoliții Dosoftei (1624-1693) și Antim Ivireanu (n.circa1640-1650-d.1716) au încercat să introducă limba română în Biserică, dar s-au lovit de o rezistență puternică. Puținele încercări în această direcție, cât și cele ale mitropoliților amintiți, rămân cazuri particulare, personale.

Introducerea limbii române în Biserică s-a realizat la Unirea cu Roma (1700) de către Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, iar în Biserica Ortodoxă abia după o jumătate de veac. De la Unirea cu Roma a început efortul conștient și neobosit pentru cultivarea limbii române.

În „**Istoria limbii române literare**”, Al. Rosetti și B. Cazacu consideră hotărâtor rolul Școlii Ardelene în definirea și dezvoltarea limbii române literare și în stabilirea normelor ortografice, afirmația este fără echivoc: „**Rolul Școlii Ardelene în formularea sistematică a latinității limbii românești rămâne o realitate pozitivă pentru toată istoria națiunii române**”. Și, continuând, menționează pe Samuil Micu, căruia îi datorăm prima enunțare a principiilor ortografice, publicate la finalul primei cărți scrise cu litere latine de un român: „**Carte**

de rogacioni”, Viena, 1779. Autorii subliniază contribuțiile lui Gh. Șincai și Petru Maior în dezvoltarea limbii literare, cărturarii care, împreună cu Samuil Micu, au fost preocupați de problema și modalitățile de rezolvare a neologismelor impuse de progresul societății.

„**Lexiconul de la Buda**”, primul nostru dicționar, opera blândului călugăr și preot, Samuil Micu, îmbogățește limba cu elemente noi și codifică principalele norme de vorbire corectă. Formată în urmă cu 2000 de ani, limba română cunoaște primele preocupări de normare abia în secolul al XVIII-lea!!!

Încununarea tuturor eforturilor pe tărâm lingvistic, amintite mai sus, a fost „**Biblia de la Blaj-1795**”. În prefață, Samuil Micu, comparând Biblia de la București”, 1688, cu cea de la Blaj, afirmă: **Biblia de la București, „cu foarte întunecată și încurcată așezare și întocmire a graiului românesc [...] acea tâlmăcire mai pre multe locuri neplăcută urechilor auzitorilor iaste, și foarte cu anevoie de înțeles, ba pre alte locuri tocmai fără de înțeles iaste”** (Al. Rosetti - B. Cazacu, „Istoria limbii române literare”, Ed. Științifică, București, 1961, p.378).

Prin contribuția „**Școlii Ardelene**” în domeniul lingvistic s-a pus o temelie puternică în dezvoltarea limbii literare și a scrisului corect. De la acest nivel atins - prin „**Biblia de la Blaj**” ajungându-se la „**limita perfecțiunii**” -, cărturarii Bisericii Unite au lucrat în două direcții: au intervenit în textele religioase publicate la Blaj, apoi la Oradea, Gherla și Lugoj, aplicând

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

principiul lui Titu Maiorescu: „**Acolo unde pe lângă cuvântul slavon există în limba românească populară un cuvânt curat român, cuvântul slavon trebuie să fie depărtat și cuvântul român păstrat**”. Astfel înaintașii noștri au realizat un limbaj liturgic specific, fără a se îndepărta de la tradiția răsăriteană, un limbaj prin care s-a individualizat mai mult Biserica noastră Greco-Catolică - se știe că limba are un puternic caracter identitar, iar noi suntem obligați să dăm atenție acestei realități, aparținând lumii catolice prin adevărurile dogmatice și jurisdicție, iar lumii răsăritene prin rit, dar și pentru a ne individualiza în raport cu Biserica Ortodoxă. Tot ce s-a tipărit sub egida Mitropoliei Unite s-a distins prin corectitudinea cuvântului, expresia gândirii logice și exacte, prin claritate, frumusețe și eleganță. Desigur, pentru a învăța arta de a vorbi și scrie corect, cărturarii noștri au avut nevoie de timp și de efort.

La întreaga activitate în domeniul lingvisticii, la preocuparea pentru a cultiva limba și a-i da anumite norme, de a dezvolta limba literară, au contribuit exponenții Școlii Ardelene și continuatorii, Aron Pumnul, Timotei Cipariu, Augustin Bunea și alții, ei au deschis o epocă nouă în lingvistica românească și această strădanie se remarcă în tot șirul anilor până în 1948. Episcopul Ioan Bălan al Lugojului, traducătorul „**Noului Testament**”, a publicat lucrarea „**Limba cărților bisericești**” - studiu istoric și lingvistic -, Blaj, 1914.

Experimentații intelectuali, dintre care unii cărturari ai Blajului sau formați

în spiritual Blajului: Ion Bianu, Ov. Densușianu și Titu Maiorescu împreună cu B. P. Hașdeu și C. Negruzzi și Nicolae Quintescu alcătuiesc comisia care, în 1904, sub egida Academiei Române, elaborează normele ortografiei, cu mici schimbări, valabile și astăzi.

Dacă prin străduința cărturarilor Bisericii Unite și prin intelectuali de elită, s-au elaborat normele scrierii și vorbirii corecte în limba române, este motivată întrebarea: Cum se vorbește și se scrie astăzi în Biserica noastră? Știind că înțelepciunea gândirii și eleganța limbajului definesc o persoană, dar și o instituție. După mai bine de 40 de ani de interdicție a Bisericii Greco-Catolice, în limbajul religios, noi, cei din generația veche, sesizăm apariția unor cuvinte slavone sau construcții greoaie, nefirești limbii noastre, după același model. Este absolut necesar să apelăm la imperativul: „Înapoi la Maiorescu!”

Preocuparea pentru limbă și scrisul corect este evidentă în publicațiile: „Unirea”, „Viața creștină”, „Reînvierea”, „Vestitorul”, „Cultura creștină”, desigur și în altele, dar acestea ne sunt cunoscute.

În „**Limba cărților bisericești**”, Episcopul Ioan Bălan, vorbind despre cărțile tipărite la Blaj în secolul al XVIII-lea, afirmă cu bucurie că limba acestor cărți „**e de toată frumusețea**”. Îndemnul dat de Episcopul Martir Ioan Bălan celor ce scriau pentru Biserică este foarte actual, ar fi bine să-l memorăm: „**De limbă să ne atingem cu sfințenie, cu respectul cu care omul cuminte se apropie de tot ce este sfânt**”.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Aimer l’autre

Sommes-nous convaincus de l'Amour du Christ envers nous et de l'amour que nous Lui portons? Cette conviction est-elle un rayon de soleil qui fait monter la seve de vie, et eclore les bourgeons de saintete? Cette conviction est-elle le roc sur lequel est batie la saintete, servant Ses pauvres, et en leur prodiguant ce que nous aimerions faire pour Lui?

Si nous suivons cette voie, notre foi grandira et, par notre conviction croissante, la recherché de la saintete deviendra notre tache quotidienne.

Dieu aime ceux a qui Il peut donner le plus, ceux qui attendant le plus de Lui, qui Lui sont le plus ouverts, ceux qui ont le plus besoin de Lui et qui comptent sur Lui pour tout.

Nos oeuvres de charite ne sont que l'expression de l'épanouissement de l'Amour de Dieu en nous. C'est pourquoi celui qui Lui est le plus uni aime le plus son prochain.

Que l'Amour du Christ soit un lien vivant entre chacun d'entre nous. Par la, le monde saura que nous sommes de vrais missionnaires de charite.

Peut-etre qu'un sourire, une petite visite, simplement le fait d'allumer un feu, écrire une letter pour un aveugle, apporter quelques seaux de charbon, trouver une paire de chaussures, lire pour quelqu'un, c'est petit, oui, tout petit, mais cela sera notre amour de Dieu en action.

Memme si cette annee nous amassons moins, beaucoup moins d'argent, mais si nous repandons et rayonnons davantage l'amour du Christ qui a faim, non seulement du pain, mais aussi de notre amour, de notre presence, de notre contact, 1971 pourrait etre l'annee de l'explosion recelle et vivante de l'amour que Dieu porte a la Terre.

Sans Dieu, nous sommes des etres humains qui peuvent donner seulement la douleur et la souffrance.

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

A iubi pe celălalt

Suntem oare convinși de dragostea lui Cristos pentru noi și de dragostea pe care noi i-o purtăm Lui? Această convingere este ea o rază de soare care face să crească seva vieții și face să îmbobocească mugurii sfințeniei? Această convingere este ea ținta pe care este clădită sfințenia, servind pe săracii Săi, și dăruindu-le ceea ce ne-ar place să facem pentru El?

Dacă vom urma această cale, credința noastră va crește și, prin credința noastră crescândă, căutarea sfințeniei va deveni sarcina noastră cotidiană.

Dumnezeu îi iubește pe cei cărora le poate da cel mai mult, pe cei ce așteaptă cel mai mult de la El, care sunt cei mai deschiși, care au cea mai mare nevoie de El și care se bazează pe el în toate.

Operele noastre de caritate nu sunt decât expresia înfloririi Iubirii lui Dumnezeu în noi. De aceea, cel care îl iubește cel mai mult pe Isus, acela iubește cel mai mult pe aproapele său.

Fie ca Iubirea lui Crist să fi e o legătură vie între noi toți. Prin aceasta, lumea va ști că suntem adevărții misionari ai carității.

Poate că un singur zâmbet, o mică vizită, sau numai faptul de a aprinde un foc, de a scrie o scrisoare pentru un orb, de a aduce câteva găleți de carbune, de a găsi o pereche de pantofi, de a citi pentru cineva, e puțin sau foarte puțin, dar aceasta va fi iubirea noastră în acțiune față de Dumnezeu.

Chiar dacă în anul acesta vom strânge mai puțini bani, mult mai puțini, dar vom răspândi în mai mare măsură iubirea față de Cristos. Dacă îi vom da lui Cristos care e flămând, nu numai pâine, dar și din iubirea noastră, din prezența noastră, din contactul nostru, anul 1971 ar putea fi anul exploziei reale și vii a iubirii pe care Dumnezeu o poartă Pământului.

Fără Dumnezeu, noi suntem ființe umane care pot să dea doar durere și suferință.

Traducere: Ligia DOMUȚA

„Persecuție și rezistență”

- Vasile Cesereanu -

Un preot greco-catolic în Dosarele de urmărire de către Securitate

Volumul a apărut sub îngrijirea Doamnei Ruxandra Cesereanu, nepoata Părintelui Vasile Cesereanu; „Cuvântul înainte” și „Notele” aparțin tot Doamnei Ruxandra Cesereanu.

Mărturisirea directă din „Cuvântul înainte” pune în centrul atenției cititorului două personalități distincte, pe eroul cărții, pe Părintele Vasile Cesereanu, și pe nepoata acestuia: „Sunt nepoata a doi preoți: cel din sud, **din Oltenia, bunicul matern, craioveanul (Nicolae - vivace și extrovertit), era ortodox; cel din nord, din Transilvania, bunicul patern (Vasile - sobru, introvertit, grav), era greco-catolic [...]** Pe amândoi i-am iubit, dar mai legată am fost, prin fire ombilicale trainice, de bunicul patern, ardelean, Vasile Cesereanu” („Persecuție și rezistență”, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016, p.7).

Legătura s-a realizat în timp, a fost necesară maturizarea prin ani a nepoatei, potrivit propriei mărturisiri, dar și cunoașterea unei Biserici de înaltă spiritualitate și de înaltă cultură, pentru a fi deplin înțeleasă nedreptatea la care a fost și mai este supusă.

Dacă în 1984 Doamna Ruxandra Cesereanu a simțit înstrăinată moartea bunicului, la moartea Papei Ioan Paul

al II-lea, în 2005, a resimțit-o altfel, a simțit în suflet o apropiere caldă de „cel plecat”. Și-a „cunoscut” însă bunicul și a trăit durerea de a nu-l mai avea, la 31 de ani după ce acesta s-a stins din viață. L-a „cunoscut” lângă mormântul său din cimitirul „Campo Verano” din Roma. Atunci l-a „cunoscut” pe omul și pe preotul care cucerește prin curajul credinței, al fidelității și al jertfei, prin felul în care și-a îndurat suferința, prin toate înălțând ideea de OM la o dimensiune greu de calculat. Și aceste trăsături ale caracterului sunt valabile în orice timp, locul lor pe scara valorilor morale este de neclintit, și nu are importanță dacă acest adevăr este sau nu este recunoscut.

Lângă mormântul bunicului (Padre Basilio), în 2015, moartea „părintelui” a devenit „**vie, aproape ca o mușcătură, prin fire țesute cu limpezime și siguranță, atât de aproape de mine, de inimă și creier**”. A fost prohodul întârziat. A fost momentul în care s-a născut gândul să scrie „**o carte documentară cu și despre bunicul meu**”.

Este bine gândită prezentarea unei schițe biografice a Părintelui V. Cesereanu în „Cuvânt înainte”, în

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 13)

cursul lucrării nu și-ar fi găsit locul și este foarte necesară cititorului.

Părintele Cesereanu a fost sfințit preot de IPS. Iuliu Hossu în anul 1926, Preasfinția Sa, viitorul Cardinal „in pectore”, îi va fi modelul de preot și modelul uman.

S-a căsătorit cu Veturia Mureșan și au avut doi copii. A fost preot greco-catolic în comuna Copru din dieceza de Cluj-Gherla, dar, la pensionare, în 1947, s-a mutat în comuna Budești, județul Bistrița-Năsăud, unde, din 1948 a continuat apostolatul în clandestinitate; după moartea soției, a intrat în Ordinul Bazilitan.

În urma desființării Bisericii Române Unite cu Roma, în documentele C.N.S.A.S. nu mai este preotul, apostolul lui Cristos, iubit și respectat de lume, este catalogat **„dușman înrăit”, dușman de moarte al regimului democrat popular”, „element proeminent al rezistenței greco-catolice care în mod continuu face propaganda în rândurile credincioșilor greco-catolici, ținându-i sub influența lui și mobilizându-i la slujbele clandestine pe care le face la el acasă”** (Op.cit., p.8).

Pentru că a rămas greco-catolic, Părintele **„Vasile Cesereanu a suferit șase condamnări (de luni ori ani), fiind încarcerat în închisorile Gherla, Cluj, Aiud, Jilava, cu pauze și intermitențe, din 1952 până în 1964. În total perioada sa de**

închisoare însumează aproape șase ani” (Op.cit., p.11).

În ultimii ani ai vieții a dorit să emigreze în America, să intre într-o mănăstire a Ordinului Bazilitan. A rămas însă la Roma unde, în anul 1984, s-a stins din viață.

„Persecuție și rezistență” este o carte complexă prin care se percepe drama Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, suprimată violent în 1948, fără să se ia în considerare valorile spirituale, culturale și civilizatoare dăruite cu prisosință neamului, și drama unui preot al acestei Biserici, rămas fidel credinței sale, preot greco-catolic reprezentativ pentru toți cei care nu au acceptat falsitatea „revenirii” și a „unirii” cu Biserica Ortodoxă.

Nu este un studiu istoric, rezultat al unei cercetări - și de aici, originalitatea lucrării -, este o însumare de mai bine de 400 de pagini de documente obținute de la C.N.S.A.S.: note, note informative, procese-verbale de interogator, rapoarte, rapoarte informative, declarații, memorii, dar și documente de familie, toate reușind să reconstituie actul nedrept prin care s-a urmărit lichidarea Bisericii Române Unite cu Roma și zădărnicia încercărilor, pentru că Biserica a continuat să existe în clandestinitate prin preoții și credincioșii care i-au rămas fideli.

Cât de mult s-a dorit să nu existe Biserica Greco-Catolică, o

(continuare în pag. 14)

arată duritatea cu care au fost urmăriți preoții acestei Biserici, deopotrivă cei rămași „neuniți cu Biserica Ortodoxă”, dar și cei care, sub presiuni numai de ei știute, au semnat trecerea ca să o retracteze ulterior. Perioadă cuprinsă în volum este de 30 de ani, din 1948 până în 1979, în realitate prigonirea Bisericii Greco-Catolice a durat până la căderea comunismului.

Pe lângă ceea ce constituie esența lucrării, drama Bisericii Unite și a preoților ei, de-a lungul paginilor sunt prezente două lumi moral diferite: o lume românească a valorilor și creatoare de valori, a sufletelor alese, bune și cinstite, o lume stăpânită de adevăr și de dreptate, de iubire față de oameni, de milă față de durerile lor, o lume a oamenilor cu înalt crez spiritual. Și o altă lume românească, o lume a răului, a distructivului, o lume despre care nu prea știm cum s-a configurat, cu oameni răi, gata oricând să facă rău și să-și trădeze semenii, cu oameni fără conștiință și milă, oameni care inspiră nesiguranță și pericol.

Cartea este concepută fără comentarii, cititorului îi sunt puse în față documentele care îi solicită gândirea, îi ating sufletul și îl conduc spre concluzii care îi aparțin.

Nu este deloc ușor de citit; ca orice evocare a anilor de martirizare a Bisericii Greco-Catolice, se citește adesea cu ochii în lacrimi, durerea rămasă în suflet revine, te copleșeste.

Am asigura-o pe doamna Ruxandra Cesereanu, care evită patetismul, că, în ceea ce privește Biserica Greco-Catolică, este exclusă alunecarea spre patetism - a fost prea mare nedreptatea, răul făcut a fost în întregul lui, iar durerea trăită de greco-catolici, greu de imaginat. Un singur exemplu este edificator: este scrisoarea parohului ortodox din Budești către Protopopiatul Ortodox Român din Luduș. În scrisoare parohul afirmă că Pr. Chesăreanu (greșelile din citate aparțin autorilor textelor, n.n.) **„nu mai poate fi tolerat nici o zi pentru gravitatea pe care o prezintă comportarea lui, atât pentru Biserică, cât și pentru Stat [...] căci activitatea sa de preot credincios al unei biserici streine de popor și țara noastră îi aducea printre altele și remarcabile venituri...”** (Op. cit., p.43).

Iată un lucru incredibil: Biserica Greco-Catolică, Biserică străină!!!!

Blândul Părinte Cesereanu este în continuare denunțat pentru practicarea devoțiunii Inimii lui Isus: „un cult anti creștin și antiromânesc: <Cultul Inimii lui Isus>, despre care și cei mai simpli în materie de credință, știu că își are originea la Roma. Acesta s-a gândit să scoată se inventeze acest cult exploatator al sentimentelor patetice religioase, spre a ține și mai mult legați de Roma prin această

(continuare în pag. 15)

societate...” (Op.cit.,p.43).

Citind documentele, suntem cuceriti de prezența Părintelui Vasile Cesereanu, se stabilește spontan o legătură neașteptată între noi și el, o legătură ca între ființe apropiate sufletește; suntem cu totul de partea Părintelui, îi înțelegem gândurile și faptele, „dușmanul înrăit” ne devine atât drag...

Dacă scopul documentelor era să creeze imaginea unui om răuvoitor și periculos pentru societate, intenția cade, toate notările unei mulțimi de informatori pun în lumină, fără să intenționeze, un om blând și senin, a cărui putere îi venea din credință. Sinceritatea lui tulburătoare poate surprinde, chiar dacă îi este amenințată libertatea și viața, adevărul trebuia recunoscut și mărturisit. Judecat în repetate rânduri pentru apostolatul din clandestinitate: celebrarea Sfintei Liturghii pentru credincioșii rămași greco-catolici, de cele mai multe ori se apăra singur: **„Am fost aproape 30 de ani un preot anonim, necunoscut de nimeni, într-un sat după spatele lui Dumnezeu, și am dorit să-mi sfârșesc zilele slujind lui Dumnezeu în credința în care m-am născut și am îmbătrânit. Și nu sunt lăsat în pace. Interesul D-voastră mă scoate din anonimat și-mi dă o importanță pe care nu o am, nu o merit, și nici măcar n-o râvnesc”** (Op.cit.,p.121).

Mărturisirea credinței făcută la

un proces amintește țiuta unui erou creștin: **„...Acest avocat al meu este: Domnul nostru Isus Christos, adevăratul nostru Dumnezeu [...] Dumnezeu și al celor care nu-l vor. El este lumina minții mele, iubirea care mă înflăcărează, forța care mă ajută și curajul care mă susține și nu-i pot mulțumi în deajuns, că a îngăduit să vină peste mine marele noroc de a mă constitui jertfă vie, sfântă a sfintei sale credințe catolice”** (Op.cit.,p.122).

În pofida condamnărilor, când era pus în libertate, își relua apostolatul. O notă informativă menționează evidentul adevăr: **„fiind preot greco-catolic nerevenit, pentru care fapt a executat o pedeapsă de 8 luni, însă după eliberarea lui din închisoare își continua activitatea clandestina gr.catolica prin ținerea de slujbe în locuința lui”** (Op.cit., p.152).

La Sfintele Liturghii din casa Pr. V. Cesereanu veneau mulți credincioși din Budești și comunele din jur sau mai îndepărtate. Urmărite și aceste persoane, se căuta să se descopere organizarea și activitatea spirituală din clandestinitate a Bisericii Greco-Catolice. Documentele atestă existența în ilegalitate a Bisericii Greco-Catolice, năruind toate afirmațiile celor care suțineau că ea nu mai există. Într-un proces-verbal de ascultare a martorului se notează nu numai că Pr.

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

Cesereanu ține „slujbe clandestine greco-catolice cu participarea diferitelor persoane străine”, dar și faptul că Preotul „are convingerea în victoria bisericii greco-catolice și că odată tot se va reînființa biserica greco-catolică” (Op.cit.,p.213).

Sunt mai multe situații în care Părintele își explică atitudinea, fără rezerve, cu obișnuita sinceritate și în spiritul adevărului. Astfel, într-un „Memoriu” adresat conducerii superioare a țării, mărturisește: „Personal din motive de conștiință nu am revenit. În această situație de nerevenit, nu am mai mers la biserică, ci am căutat să-mi împlinesc treburile de conștiință și obligațiile preoțești în casa mea. Credincioșii greco-catolici care nu au revenit, au căutat să se orienteze spre mine, știind că nici eu n-am revenit” (Op.cit.,p.371).

Motivarea dorinței de a pleca din țară este clară: „Vreau să ies din lume și să trăiesc în duh de pocăință până la ieșirea mea din viață, într-o mănăstire de legea mea. Dar după ce o astfel de mănăstire nu o pot afla în țara mea și-n legea mea” (Op. cit.,p.373).

În continuare, ideea va avea dimensiuni mai largi: „Repune-ți în drepturile ei biserica greco-catolică a cărui preot și credincios sunt, și nu-mi mai trebuie să plec nicăiri” (Op.cit., p.386).

Portretul Părintelui Vasile Cesereanu se îmbogățește cu fiecare pagină citită; ultimile texte, prin scrisori de familie, conturează chipul tatălui și al bunicului, a cărui dragoste pentru copii nu este atinsă de distanță, frontierele nu pot despărți inimile.

„Persecuție și rezistență” - Vasile Cesereanu - Un preot greco-catolic în Dosarele de urmărire de către Securitate -, Ediție îngrijită de Ruxandra Cesereanu, este o carte despre istoria Bisericii Greco-Catolice Române în perioada care a urmat Decretului 358/1948, prin care s-a urmărit zadarnic desființarea Bisericii. Biserica a continuat să existe în clandestinitate, fiind și situații când s-a manifestat în public: în august 1956, la Cluj, s-a oficiat o Sfântă Liturghie în fața Bisericii Piaristilor. Condamnările care au urmat au fost de o deosebită duritate.

Părintele Vasile Cesereanu este unul din preoții greco-catolici care a ținut vie credința în sufletele credincioșilor și astfel, vie, Biserica condamnată la moarte. Onestitatea conștiinței sale și a preoților asemenea Părintelui îl aduce și îi aduce aproape de sfințenie. Desigur, citită cartea, se vor descoperi și alte valori, se vor îmbogăți interpretările și va fi mai înțeleasă afirmația că „viitorul e în mâinile celor ce știu să dea generațiilor de mâine motive de a trăi și a spera”.

Otilia BĂLAȘ

Nașterea Sfintei Fecioare Maria

Maria s-a născut pentru a fi Mama Regelui nemuritor al veacurilor. Ziua venirii Mariei pe lume reprezintă un moment hotărâtor în realizarea planului de mântuire al lui Dumnezeu, căci odată cu nașterea Preacuratei a început opera de răscumpărare a omenirii.

Părinții, Ioachim (înseamnă „pregătirea Domnului”) și Ana („harul lui Dumnezeu), au avut-o după stăruitoare rugăciuni și după promisiunea de a închina Domnului copilul lor.

Referindu-se la nașterea Preacuratei, Sf. Andrei din Creta (660-740) spune: „...Astăzi natura omenească primește de la Dumnezeu veritabila sa noblețe, ca-n ziua primei sale creații și își regăsește puritatea sa originală; frumusețea naturii omenești, întunecată de urâciunea păcatului, primește în contact cu Mama Aceluia care este frumusețea însăși, o nouă creație excelentă și cu totul divină. Această creație este o reparație totală, această reparație este o îndumnezeire și această îndumnezeire este o reîntoarcere la ceea ce eram altădată”.

La opt zile după naștere, după obicei, i-au pus numele Maria, nume sfânt care va fi preamărit în Cer și pe Pământ. Numele înseamnă Doamnă sau Stăpână; mai înseamnă Steaua Mării, călăuza celor care străbat „marea furtunoasă a vieții”.

Împlinindu-și promisiunea,

Ioachim și Ana au dus-o pe Maria în Templul din Ierusalim; avea trei sau cinci ani.

Maria s-a consacrat cu totul Domnului „făcând vot de feciorie, de detașare de bunurile lumești și de ascultare”, astfel, ea a deschis un nou mod de viață pentru a-L servi pe Dumnezeu.

Supunerea ei față de cuvântul lui Dumnezeu este un model de credință. Fără de păcat și plină de har, Fecioara Maria strălucește prin virtuți, etern model pentru cei ce sunt pe calea perfecțiunii spirituale și pentru Reuniunea Mariană. Referindu-se la viața Preacuratei, Pr. Emanoil d'Alzon (1810-1880) spune: „Ea se ruga, ea adora, ea sfînșea în tăcere în jurul ei”.

Prin „Ave, Maria”, numele ei este rostit de milioane de ori în fiecare zi. După Sinodul de la Efes (431) în care Sfânta Fecioară a fost definită ca Mamă a lui Dumnezeu, Papa Sixtus al III-lea a înălțat unul din cele mai importante lăcașuri din Apus închinat Sfintei Fecioare, Bazilica Santa Maria Maggiore din Roma. În Bazilică, un mozaic de unică valoare ilustrează Buna Vestire, reprezentare artistică a acestui adevăr.

Sărbătoarea Nașterii Preacuratei să ne conducă la cunoașterea și iubirea Maicii Domnului, la urmarea virtuților sale și la sfînșirea vieții noastre.

„Cu blândul Isus, să ne binecuvânteze Fecioara de Sus!”

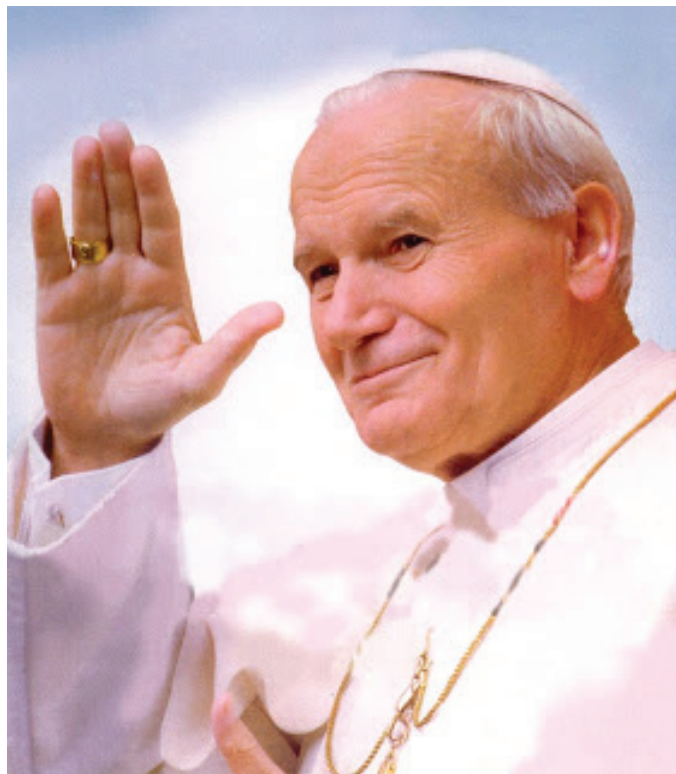
Papa Ioan Paul al II-lea și mass media

Luigi Accattoli vorbește de o „alianță creatoare” a lui Ioan Paul al II-lea și mass-media și că această alianță s-a născut la o jumătate de oră după alegerea sa de Papă (16 octombrie 1978).

Din balconul central al Bazilicii San Pietro, Ioan Paul al II-lea a vorbit lumii - nici un Papă nu a vorbit mulțimii la alegere.

„Iată-l apărând la balconul Bazilicii, având încă pe chip semnele luptei în care a învins frica de a fi Papă; uimirea față de orientarea cardinalilor pe loc favorabili față de un polonez, presentimentul sfidării comunismului pe care alegerea sa o va implica, încurajarea din partea primatului Wyszyński să accepte, datoria de a-i da ascultare în numele Patriei...”, acestea toate puteau fi citite pe chipul său, cât și emoția stăpânită. (Luigi Accattoli, „Karol Wojtyła - omul sfârșitului de mileniu - Casa de Editură Viața Creștină, Cluj-Napoca, 1999, p.65).

Cu vocea sa caldă a salutat lumea: „Lăudat fie Isus Cristos!” Papa venea dintr-o țară îndepărtată, „dar la fel de apropiată de comuniunea în credință și în tradiția creștină, mărturisirea tulburată. Mie mi-a fost frică să primesc această numire, dar am făcut-o în spiritul supunerii în

fața Domnului nostru Isus Cristos și în încrederea totală față de Maica Sa, Preasfânta Fecioară” (Op. cit., p.66).

Cuvintele spuse atunci, imediat după alegere, a oferit mass-mediei „șansa inedită de a deveni primii destinatari și vehiculatori direcți ai înnoirii pontificale”.

La numai câteva zile, la 21 octombrie, dimineața, în „Sala binecuvântărilor”, o mie cinci sute de ziariști, reprezentând presa, radio și televiziunea, îl așteptau pe noul Papă.

Din primele cuvinte, Papa a avansat ideea că nu îi sunt străine dificultățile pe care le întâmpină ziariștii în redarea evenimentelor atât de complexe. Știe

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

că li se cere întotdeauna ceva senzational, pentru a trezi interesul și audiența publicului, cunoaște și ispita alunecării în anecdotă, care poate fi explicată, dar în Biserică esențialul nu este de ordin politic, ci spiritual.

La această primă întâlnire cu mass-media din lumea toată, Papa le acordă ziariștilor toată înțelegerea: „Sunt fericit de acest prim contact cu D-voastră. Vă asigur de înțelegerea mea și îmi permit să contez pe D-voastră”. Înainte de a încheia, Papa a găsit prilejul să transmită: „...salutările și binecuvântarea mea nu numai D-voastră, celor prezenți, ci tuturor colegilor D-voastră din întreaga lume”.

Papa s-a îndreptat spre ieșire, dar, în drum, i s-au adresat mulțime de întrebări, încât a mai rămas o oră cu ziariștii, răspunzându-le aproape fiecăruia în propria limbă: italiană, franceză, engleză, germană, rusă și, desigur, în poloneză.

Ziariștii au rămas impresionați puternic, plini de admirație. O astfel de întâlnire cu un Papă nu a mai avut loc, nu li se mai întâmplase, era ceva cu totul nou. Un ziarist a spus cuvinte ce nu se pot uita: „Papa ne-a cucerit!”

Început de școală

Septembrie ne adună grăbit

Din largul alergărilor noastre de-o vară,

Ne oprim un moment și privim

Calendarul vârstelor noastre, iată...

E timpul dintâi, de zidire de sine ,

E timpul iubirilor ce cu mintea se scrie ,

Pe caietul curat al fiecărei zile...

Hai, vino copile ,să mergem spre școală,

Cu florile-n mâini, cu ghiozdanul pe spate,

Ne așteaptă un Om cu privire de șoapte ,

Să ne vorbească de Cer, de știință, de toate...,

Ne așteaptă în jocul copiilor dragi, adunați

Și pentru tine, ca să îi ai prieteni noi, alături

Pe drumul ce pleacă de aici, din toamnă,

Dintr-o simplă clădire de școală, mai greu, mai ușor,

Spre largul anului, spre rod, ca într-un tainic joc.

Maria-Mirela FILIMON

Rugăciune pentru Pace

Doamne Dumnezeul părinților noștri, cel bogat în milă și în bunătate, Ziditorule a toată făptura cea văzută și nevăzută, Domn al Păcii și al Vieții, Oceanul cel nemărginit al Iubirii!

Tu L-ai trimis pe pământ pe Unicul Tău Fiu, pe Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos, care și-a dat viața Sa pentru toată lumea. El ne-a învățat să ne iubim unul pe altul și să nu răsplătim răul cu rău.

Ascultă strigătul robilor tăi, care cer îndurare și pace, pentru lumea întreagă și pentru Biserica Ta. Pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria și pentru ale tuturor Sfinților Tăi, Te rugăm Mult milostive Doamne, iartă-ne nouă toată greșala cea de voie și fără de voie și oprește războiul și mânia, potolește toată răutatea și dezbinarea peste tot pământul.

Cu Harul Sfântului Tău Spirit îmblânzește inimile oamenilor înrăiți, oprește cu Puterea Ta Dumnezeiască toată lucrarea cea rea a vrăjmașilor văzuți și nevăzuți, care doresc războaie și stăpânire cu nedreptate. Fă să fie pace, Doamne, dragoste și bună înțelegere în casa noastră, între conducătorii țărilor și între toate popoarele.

Dăruiește-ne înțelepciune și dragoste, unul către altul, ca în pace să trăim, luminează-ne mintea noastră, ca să te iubim pe Tine din tot sufletul și pe aproapele nostru ca pe noi înșine, că Tu ești Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre și Ție Mărire și mulțumire îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

**Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)**